

بازخوانی تطبیقی

وصیت‌نامه الهی سیاسی امام خمینی

و بیانیه گام دوم مقام معظم رهبری

دکتر علیرضا میرزایی

تقدیم به:

شهدای مقاومت و مدافعین حرم اهل بیت علیهم السلام

www.Ketab.ir

سرشناسه	: میرزایی، علیرضا، ۱۳۴۵-
عنوان و نام پدیدآور	: بازخوانی تطبیقی وصیت‌نامه الهی سیاسی امام و بیانیه گام دوم مقام معظم رهبری / علیرضا میرزایی.
مشخصات نشر	: قم: مصباح اندیشه، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۱۰۴ص: ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۹۶۶۸۱۳-۹
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
موضوع	: خمینی، روح‌الله، رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، ۱۲۷۹ - ۱۳۶۸. -- وصیت‌نامه -- نقد و تفسیر
موضوع	: خمینی، روح‌الله، رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، ۱۲۷۹ - ۱۳۶۸ -- دیدگاه‌های سیاسی و اجتماعی
موضوع	: خاتم‌نای، سید علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - -- دیدگاه درباره انقلاب اسلامی ایران -- تاریخ -- انقلاب اسلامی، ۱۳۵۷. -- نقد و تفسیر
رده بندی کنگره	: DSR1۵۷۴
رده بندی دیویی	: ۹۵۵/۰۸۲۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۶۲۱۱۵۹۶

شناسنامه کتاب

بازخوانی تطبیقی وصیت‌نامه الهی سیاسی امام خمینی

و بیانیه گام دوم مقام معظم رهبری

مؤلف: دکتر علیرضا میرزایی / ناشر: مصباح اندیشه / چاپ: احسان

ناظر چاپ: محمدجواد شکارچی / صفحه‌آرایی: حسن محسنی

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه / قطع: رقعی / نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۹

قیمت: ۲۵۰۰۰ ریال / شابک: ۹ - ۳ - ۹۶۶۸۱ - ۶۲۲ - ۹۷۸

آدرس و تلفن مرکز پخش:

قم، بلوار غدیر، بعد از دانشگاه قم، مجتمع آموزش عالی شهید محلاتی (ره)

۰۹۱۲۶۵۲۸۰۲۸

دیباچه

مقام معظم رهبری در دیدار جمعی از دانشجویان، ۴ نقطه مورد تأکید در بیانیه گام دوم را این گونه بر می‌شمارند: ۱. «عظمت حادثه انقلاب». ۲. «عظمت راه طی شده و کارکرد انقلاب تا امروز». ۳. «عظمت چشم‌اندازی که باید به آن برسیم». ۴. «عظمت نقش نیروی جوان متعهد». معظم‌له در ادامه می‌فرمایند: «این چهار نقطه‌ای است که ما اینجا خواستیم [بیان کنیم]. البته من عرض کردم به اجمال؛ در یک بیانیه نمی‌شود خیلی این چیزها را تفصیل داد - یک کتاب یا دو کتاب باید نوشت - لکن، جا برای تفصیل و فکر و مطالعه و تعمیق این حرف‌ها وجود دارد».^۱

مجمع آموزش عالی شهید محلاتی رحمته‌الله در راستای تحقق منویات فرماندهی معظم کل قوا و همچنین عمل به رسالت اسلامی - انقلابی

۱. بیانات در دیدار جمعی از دانشجویان در شانزدهمین روز از ماه مبارک رمضان، ۱۳۹۸/۳/۱

« بازخوانی تطبیقی وصیت‌نامه الهی سیاسی امام خمینی (ره) و بیانیه گام دوم مقام معظم رهبری »

خطیر خویش پیرامون تربیت مربیان متعهد، انقلابی و کاوشگر، پس از دستور فرمانده محترم کل سپاه و تأکید نماینده محترم ولی فقیه در این نهاد مقدس مبنی بر واکاوی و تشریح و تفصیل بیانیه گام دوم انقلاب، در نخستین قدم، با همکاری دانشگاه جامع امام حسین (علیه السلام)، همایش تخصصی مبانی و راهبردهای تحقق بیانیه گام دوم انقلاب را در دهم دیماه یک‌هزار و سیصد و نود و هشت با حضور پرشور دانشجویان جوان یعنی مصادیق افسران جنگ نرم و استادان فرهیخته یعنی فرماندهان این جبهه راهبردی به‌عنوان مقدمه همایش بین‌المللی گام دوم انقلاب؛ الگوی نظام انقلابی تمدن‌ساز، برگزار نمود.

از جمله مواردی که در حاشیه همایش و در قالب فراخوان از استادان و مدرسان و دانشجویان، مطالبه شد تدوین کتاب و مقاله با محوریت مبانی بیانیه گام دوم بود که خوشبختانه این مهم با استقبال اندیشمندان و پژوهشگران روبرو شد. کتاب حاضر، اثری است که با تلاش محقق ارجمند جناب آقای دکتر علیرضا میرزایی در همین زمینه تدوین شده است.

مراحل پایانی گردآوری کتاب مصادف شد با ایام شهادت سپهبد شهید حاج قاسم سلیمانی، سردار بی‌همتایی که حیات پربرکتش نفس‌های دشمنان را به‌شماره انداخت و ان‌شاءالله شهادت سرشار از سعادتش نیز مقدمه اضمحلال کاخ‌های پوشالی ظلم و استبداد را رقم خواهد زد. بر روح پرفتوح او و هم رزمانش درود می‌فرستیم و مجموعه آثار این همایش را خاکسارانه به محضر عظیم شأن ایشان پیشکش می‌نماییم.

بی‌تردید این آغاز راه است و امیدواریم به فضل و یاری خداوند در

◀ دیباچه ▶

عرصه عمل و اجرایی نمودن منویات فرماندهی کل قوا نیز توفیق رفیق
یارمان باشد که: «و ما توفیقی الا بالله علیه توکلت و الیه انیب».

معاونت پژوهش

مجمع آموزش عالی شهید محلاتی رحمته الله

فهرست مطالب

۱۳	دیباچه
۱۷	مقدمه
۲۱	انقلاب اسلامی حقیقتی بر تارک زمان
۲۵	رمز پیروزی و بقای انقلاب اسلامی
۳۳	ماهیت مستقل و نه شرقی و نه غربی انقلاب اسلامی
۳۹	ضرورت حفظ خلوص و پالایش نظام اسلامی
۴۵	تأکید بر دانش پایه بودن پیشرفت های پایدار
۵۱	پویایی و بالندگی نظام اسلامی
۵۷	خودباوری و تکیه بر توانمندی های خودی بن مایه اصلی پیشرفت
۶۳	پیام جهانی ولایت و انقلاب
۶۷	امدادهای الهی در پیروزی و استمرار انقلاب
۷۱	ارزش والای انقلاب و نظام سیاسی و حکومتی ناشی از آن:

« بازخوانی تطبیقی وصیت‌نامه الهی سیاسی امام خمینی (ره) و بیانیه گام دوم مقام معظم رهبری »

آینده امید بخش برای انقلاب و نظام اسلامی ۸۵

عدم کهنگی و اندراس شعارها و آرمان‌های انقلاب اسلامی ۸۹

فرجام خوش انقلاب و نظام اسلامی ۹۳

فرجام سخن ۹۷

کتابنامه ۱۰۱

دیباچه

تضمین آینده نظام سیاسی و اعتقادی از دغدغه‌های اصلی مؤسسين و بنیان‌گذاران هر نظامی است. دلوایسی و نگرانی نسبت به ترائی که به جا می‌ماند، امری طبیعی است. نابودی کامل، دگردیسی، استحاله ارزش‌های حاکم بر نظام‌ها، از مصادیق بارز نگرانی‌های رهبری اصیل است. جایگزینی و تصدی افراد ناصالح و دگراندیش به‌عنوان رهبری نظام‌های سیاسی و کارگزاران نظام و تفسیر و تاویل ناروای ارزش‌ها و هنجارهای انقلاب و تطبیق به مصادیق غیر واقعی، می‌تواند آینده پرچالشی را برای میراث انقلاب رقم بزند. لذا ترسیم نقشه راه و ریل‌گذاری برای حفظ و استكمال تراث ارزشمند به جا مانده، ضروری است.

رسول خدا ﷺ به‌عنوان الگو و اسوه کامل قابل تأسی بر اساس رهنمود قرآنی^۱، دو امر گرانبها را برای تضمین سلامت آئین و امت خود، وصیت

۱. لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا؛

« بازخوانی تطبیقی وصیت‌نامه الهی سیاسی امام خمینی علیه السلام و بیانیه گام دوم مقام معظم رهبری »

نمود. در منابع فریقین به روایت مشهوری بر می‌خوریم که به حدیث ثقلین معروف است.

اینی تارک فیکم الثقلین کتاب الله عز و جل و عترتی اهل بیتی ألا و هما الخلیفتان من بعدی و لن یفترقا حتی یردا علی الحوض؛ در میان شما دو شیء گرانها می‌گذارم. کتاب خدای با عزت و جلال و عترت و اهل بیتم. آگاه باشید آن دو بازماندگانم بعد از من هستند. جدایی ندارند تا در حوض کوثر بر من وارد شوند.^۱

ابوسعید خدری از رسول الله صلی الله علیه و آله نقل می‌کند؛ انی قد ترکت فیکم الثقلین احدهما اکبر من الآخر، کتاب الله عز و جل جبل ممدود من السماء الی الارض و عترتی اهل بیتی، الا انهما لن یفترقا حتی یردا علی الحوض؛ دو چیز گران‌بها در بین شما گذاشتم یکی بزرگ‌تر از دیگری است، کتاب خدا که چون ریسمانی از آسمان به زمین امتداد دارد و عترتم. آگاه باشید آن دو از هم جدایی ندارند تا در کنار حوض (کوثر) بر من وارد شوند.^۲

نظام مردم‌سالار مستقر اسلامی، تجلی مشروعیت الهی و مقبولیت مردمی است. دین و حکومت با رهبری افراد شایسته و صالح موجب صیانت هر دو بعد و فواید مضاعف می‌شود. هنر انقلاب اسلامی ایران توأم نمودن این دو بود.

درحالی که شما می‌توانستید به رسول خدا صلی الله علیه و آله به خوبی تأسی کنید، و این وظیفه هر کسی است که امید به خدا و روز جزا دارد، و بسیار یاد خدا می‌کند. (احزاب، ۲۱).

۱. ابن بابویه، محمد بن علی، امالی، ص ۴۱۵.

۲. ابن حنبل، المسند، ج ۴، ص ۵۴/ حدیث ش ۱۱۲۱۱.

قد روی بعضهم عن أحدهم أنه قال الدين و السلطان أخوان توأمان لا بد لكل واحد منهما من صاحبه و الدين أس و السلطان حارس و ما لا أس له منهدم و ما لا حارس له ضائع؛ بعضی راویان از یکی از دو امام (امام باقر و امام صادق علیه السلام) نقل نموده‌اند که دین و حکومت دو برادر همراهند. هر کدام دیگری را لازم دارد. دین اساس و بنیان اصلی است و حکومت پاسدار و نگهدارنده است. چیزی که اساس ندارد فرو می‌ریزد و چیزی که نگهدارنده ندارد نابود می‌گردد.^۱

رهبری انقلاب دغدغه حکیمانه و مال اندیشانه‌ای نسبت به آینده انقلاب و نظام اسلامی و حکومت دینی دارند. لذا با بازخوانی عبرت‌آمیز گذشته، توصیف وضعیت فعلی و ترسیم آینده و انتقال خط فکری خود، در وصیت نامه الهی سیاسی و بیانیه گام دوم، در صدد تضمین آینده انقلاب و نظام سیاسی اسلامی هستند.

در این پژوهش به دو مکتوب فاخر یعنی وصیت نامه امام علیه السلام و بیانیه گام رهبر معظم انقلاب با نگاه تطبیقی عطف توجه شده است. در هر دو مکتوب چند نکته اساسی و بنیادی به صورت مضمّن و آشکار مورد تأکید است.

۱. مهندسی آینده نظام و کشور با توجه به تجارب گذشته، ضرورت تام دارد.

۲. نظام اسلامی پدیده‌ای با ارزش و بی‌نظیر است.

۳. این نظام با بن‌مایه دینی و اقبال و حمایت مردمی ایجاد و استمرار یافته است.

۴. پایگاه اصلی تغییرات شتاب‌دهنده، جوانان کشور و جامعه است.

۱. مفید، محمد بن محمد، الاختصاص، ص ۲۶۳.

« بازخوانی تطبیقی وصیت‌نامه الهی سیاسی امام خمینی (ره) و بیانیه گام دوم مقام معظم رهبری »

۵. صیانت از اصل و هویت و خلوص نظام اسلامی ایران از اهم امور است.

۶. تجلی خواستن توانستن است در حدوث و بقای انقلاب مورد تأکید می‌باشد. واژه «ما می‌توانیم» رمز عبور از بحران‌های دشمن ساخته و موجود می‌باشد و اتکا به بن‌مایه‌های خودی و استکشاف ظرفیت‌های داخلی، مسیر روشن پیشرفت و توسعه همه جانبه است.

۷. توسعه پایدار دانش بنیان است. اهمیت به مراکز علمی و استقلال و ظرفیت‌سازی در دانشگاه‌ها، اولویت راهبردی است.

۸. آینده امیدبخش در انتظار نظام و کشور است و پیشرفت واقعی منوط به پابندی به آرمان‌های انقلاب اسلامی است.

۹. پیام انقلاب و نظام اسلامی، جهانی است و محدود به جغرافیای خاصی نمی‌شود.

۱۰. دشمنی استکبار جهانی با انقلاب و پیام آن، امری تاکتیکی نیست بلکه استراتژیک و راهبردی است.

۱۱. همت دشمن در زمان استقرار نظام ناکارآمد نمودن آن و جدایی حاکمیت و مردم است.

۱۲. نفوذ و استحاله و دگردیسی هویت نظام اسلامی از اهم اقدامات دشمن است.

۱۳. رسیدن به نقطه بازدارنده در تمام عرصه‌های سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و نظامی و... تنها راه پایان اصولی مزاحمت‌های دشمن است.

۱۴. دشمن‌شناسی امری ضروری است.

مقدمه

انقلاب اسلامی و نظام مردم سالار دینی برآمده از آن، ضمن هویت بخشی به سیاست و مدیریت اسلامی، در تعیین معادلات منطقه ای و جهانی و باز تعریف بلوک های قدرت، نقش مهمی داشت.

نیکسون در کتاب پیروزی بدون جنگ نکات قابل تاملی در مورد انقلاب اسلامی ایران و جنبش اسلامی ملهم از آن با عنوان اسلام سیاسی و بنیادگرا، بیان نموده است.

در جهان اسلام، از مغرب تا اندونزی، بنیادگرایی اسلامی جای کمونیسم را به عنوان وسیله اصلی برای تغییر خشونت آمیز گرفته است.^۱ مسلمانان انقلابی با الهام از ایران انقلابی و نظام دین مدار و مردمی، تبدیل به کنشگران فعالی در دنیا شدند. جبهه و جریان کارآمدی در جهان

۱. نیکسون، ریچارد، پیروزی بدون جنگ، ص ۳۳۸.

« بازخوانی تطبیقی وصیت‌نامه الهی سیاسی امام خمینی (ره) و بیانیه گام دوم مقام معظم رهبری »

اسلام شکل گرفته و با مدل غربی برای جهانی شدن چالش جدی ایجاد نمود. امروز جهان معارض اسلام با مدیریت غربی با یاس از نابودی این جبهه قوی و مستحکم که به جریان مقاومت با محوریت ایران معروف شده است، در صدد نفوذ در آن و تهی نمودن از هویت پویا و تکامل‌گرس به ایجاد انحراف از طریق تلاش نرم و فرهنگی در آن دست یازیده و مانایی دکوری و بدلی آن را از طریق برخی جریان‌ها با تابلوی اسلامی، انتظار می‌کشد.

نیکسون در اعترافی آشکار به پروژه نفوذ و استحاله و دگردیسی به صراحت توصیه می‌کند.

تغییر در جهان سوم آغاز شده و بادهای آن به مرحله طوفان رسیده است. ما قادر نیستیم که آن را متوقف کنیم اما می‌توانیم جهت آن را تغییر دهیم.^۱

در کنار هجمه فرهنگی و عملیات نرم، فشار اقتصادی به‌عنوان مکمل تلاشهای شکست خورده و کاتالیزر و سرعت بخش برای ایجاد سازش و کنترل انقلاب اسلامی، مورد توجه دشمنان است.

دیدگاه هژمونیک غرب و جهانی شدن با سبک غربی و پایان تاریخ با قرائت غربی در نگاه پارادایمی انقلاب اسلامی به چالش گرفته شده است و با توجه به نگاه انحصارگرایانه متفکرین و سیاستمداران غربی به مدل‌های سیاسی و فرهنگی که در نوشته‌های تئوریک‌های آنها همانند پوپر تجلی دارد، تحمل این رقیب جدی با بنیادهای اندیشه‌ای ریشه دار، طاقت‌فرسا است و

۱. نیکسون، ریچارد، پیروزی بدون جنگ، ص ۳۳۹.

هیچ گزینه‌ای را برای کنترل و نابودی جریان و جبهه اسلامی، نادیده نخواهد گرفت.

پوپر در کتاب معروف خود جامعه باز و دشمنان آن، ضمن تعریف و حتی تقدیس از دموکراسی، با قاطعیت عدم پذیرش جامعه باز و دموکراتیک را رجعت به دوره حیوانی می‌داند.

می‌توانیم راه رجعت به حیوانات را پیش بگیریم. ولی اگر بخواهیم انسان بمانیم، یک راه بیشتر نیست و آن راه ورود به جامعه باز است و بس.^۱ انقلاب اسلامی با جهان‌بینی و پارادایم گفتمانی جدید، نظام فکری و فرهنگی و سبک زندگی غربی را به تحدی طلبیده است.

نیکسون انقلاب اسلامی را چرانی بر علیه ارزش‌های حاکم بر غرب می‌داند.

انقلاب ایران در ظاهر جنبه ضد استبدادی داشت اما در واقع انقلابی بود علیه نوگرایی و ارزش‌های غربی. این انقلاب همانقدر از سرمایه‌داری تنفر داشت، از کمونیسم نیز متنفر بود. هر دو را بمانند دو روی یک سکه مادی‌گرایی می‌دید.^۲

ترسیم راهبرد پویا انقلابی و نهضتی اسلام برای چشم انداز آینده این جریان، وجهه همت حضرت امام علیه السلام به عنوان مؤسس و رهبر معظم انقلاب به عنوان مفسر و استمرار دهنده تفکر اسلامی و انقلابی، در وصیت‌نامه و بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی، قرار گرفته است. از فصول مشترک هر دو

۱. پوپر، کارل، جامعه باز و دشمنان آن، ص ۱۹۴.

۲. نیکسون، ریچارد، پیروزی بدون جنگ، ص ۳۳۹.

« بازخوانی تطبیقی وصیت‌نامه الهی سیاسی امام خمینی علیه السلام و بیانیه گام دوم مقام معظم رهبری »

نوشته، ضرورت و حتمیت استمرار انقلاب اسلامی و نظام مردم‌سالار ایران و جبهه همگرا با آن است. تلاش دشمنان در نابودی و شکست این اندیشه و نظام برآمده از آن، ناکام مانده ولی کوشش برای استحاله با جریان نفوذ، کنترل، محدود کردن و عدم اقبال سایر مسلمین به عنوان الگو به آن، همچنان ادامه دارد است.

آسیب‌شناسی و ستردن عوامل چالشی درون و برون در این زمان ضرورت تام دارد. نگاه دو رهبر حکیم و فرزانه معطوف به این ضرورت است تا با نگاه سلبی به عوامل مخرب و نگاه ایجابی به عوامل قوام‌بخش، آینده انقلاب اسلامی، تضمین شود و اهداف بلند الهی و انسانی آن محقق شده و پیش در آمادی بر تشکیل بلوک فرهنگ و قدرت با ایجاد یک دولت (فراگیر) اسلامی با جمهوری‌های آزاد و مستقل^۱، در کلام امام خمینی علیه السلام و باز تولید تمدن نوین اسلامی^۲، در گفتمان رهبر معظم انقلاب اسلامی، باشد.

۱. امام خمینی، روح‌الله، صحیفه نور، ج ۲۱، ص ۲۳۰.

2. [hatt://farsi.khamenei.ir/message-content?id=41673](http://farsi.khamenei.ir/message-content?id=41673).